

- este de neînțeles faptul contradictoriu semnalizat în decizia anterioară a instanței de recurs prin care s-a respins recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2021, totodată se constată: din decizie la fila 5, ... *chestiunea privind sechestrul pe bunurile inculpatei, invocate de recurenți urmează a fi soluționată doar în cadrul judecării fondului cauzei penale*".

- inculpata Stela Pahomi a ridicat cele aproximativ 8 milioane de lei și valută imediat după ce Curtea de Apel a menținut sentința de achitare a inculpaților. La fel, a înstrăinat prin donație apartamentul și autoturismul, fapt deja confirmat prin actele prezentate;

- prejudiciul cauzat prin infracțiunea imputată inculpaților este unul considerabil în sumă de 4 500 000 lei, acestea nu au loc permanent de muncă, nu au venit;

- aplicarea măsurilor asigurătorii sub forma unei grevări a proprietății persoanei aflate sub acuzare trebuie să fie proporțională riscurilor estimate;

- în cazul dat, lipsește motivarea respingerii cererii de aplicare a sechestrului asigurătoriu, iar o astfel de încheiere nemotivată urmează a fi anulată.

3. Judecând cauza și analizând materialele dosarului, în raport cu argumentele recursului declarat, audiind participanții la proces, Colegiul penal consideră că recursul declarat este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2021, și remiterea cauzei la rejudecare.

Potrivit art.449 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța admite recursul, casând hotărârea integral și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.*

Conform art. 437 alin. (2) Cod de procedură penală, *încheierile pot fi atacate cu recurs numai o dată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs.*

Potrivit art. 444 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recurs, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, relevă în mod concludent că hotărârea instanței de apel a fost emisă, fără a fi analizate și apreciate toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura procedurii privind aplicarea sechestrului pe bunurile inculpatei Pahomi Stela.

Acest fapt a rezultat din omisiunea instanței de a oferi apreciere tuturor probelor prezentate de către părți și anume: Adeverinței TS 0065617 din 27.05.2021 privind înstrăinarea mijlocului de transport "XXXXX" n/î XXXXX, a/f 2015, cod vin XXXXX la 02.08.2019 și Certificatului ASP Serviciul cadastral teritorial Chișinău din 29.05.2021 privind înstrăinarea prin Contractul de donație nr.11127 din 17.07.2019 (înregistrat 18.07.2019) a XXXXX fiului XXXXX (Vol. II, f.d.109-110), cât și a cererilor înaintate de către aceștia privind suportul instanței la administrarea de probe suplimentare, ceea ce de fapt contravine prevederilor art.314 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căroră, *instanță de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, precum și să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod.*

Astfel, Colegiul penal notează că, odată cu admiterea prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17.11.2020, a recursurilor ordinare declarate de procuror și avocatul Zmeu A. în numele inculpatului Torodii V. și,

casată total decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2019 și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 05 octombrie 2021 în cancelaria Curții de Apel Chișinău au fost înregistrate cererile înaintate de părțile civile Curilova Svetlana, Iablocichina Galina și avocatul Mihail Gorincioi privind aplicarea sechestrului pe toate bunurile mobile ale inculpatei Stela Pahomi, inclusiv mijloacele bănești în băncile comerciale din Republica Moldova, autoturismul de model "XXXXX", cu n/î XXXXX, a/f 2015 și apartamentul situat XXXXX, str. XXXXX nr. XXXXX.

În acest context, Colegiul penal, reiterând prevederile art. 466 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, coroborat cu dispoziția art.180 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit căroră - *anularea măsurilor de asigurare a acțiunii se dispune de instanța de judecată odată cu pronunțarea asupra fondului printr-o hotărâre de respingere a acțiunii. Reglementările referitoare la caracterul definitiv al actului judecătoresc prin care se soluționează fondul sunt aplicabile integral și asupra prevederilor referitoare la măsurile de asigurare*, atestă inechivoc faptul că odată cu adoptarea sentinței Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani din 20.04.2018 prin care a fost anulată măsura de asigurare sub formă de sechestrul aplicat pe bunurile inculpatei Stela Pahomi, devenind definitivă și executorie prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.05.2019, ultima și-a redobândit dreptul de dispoziție asupra acestor bunuri, care reprezintă un atribut esențial al dreptului de proprietate și constă în prerogativa proprietarului de a hotărî soarta bunurilor sale, atât din punct de vedere material, cât și juridic, fapt confirmat prin actele recurenților și anume Adeverința TS 0065617 din 27.05.2021 privind înstrăinarea la 02.08.2019 a mijlocului de transport „XXXXX” n/î XXXXX, a/f 2015, cod vin XXXXX și Certificatului ASP Serviciul cadastral teritorial Chișinău din 29.05.2021 privind înstrăinarea prin Contractul de donație nr.11127 din 17.07.2019 (înregistrat 18.07.2019) a XXXXX - fiului XXXXX (Vol.II, f.d.109-110), sechestrul fiind stins.

Astfel, analizând hotărârea contestată, Colegiul penal atestă că instanța de apel nu s-a expus asupra probelor prezentate de către avocatul părților vătămate cu privire la faptul că inculpata Pahomi Stela a înstrăinat o parte din bunuri ce îi aparțineau cu toate că, în privința acesteia cauza penală derulează în continuare, și părțile vătămate au înaintat acțiuni civile, atestându-se clar acțiuni ce pot atenta la eventuala executare a încasării prejudiciului cauzat. Aceste probe fiind lăsate fără apreciere, instanța preluând în mod formal constatările din alte hotărâri, fără a pătrunde în esența problemei prin prisma cererilor înaintate de către părțile vătămate și civile.

Mai mult ca atât, la examinarea cererilor părților vătămate, instanța de apel nu a abordat nici într-un fel statutul subiectului infracțiunii, pericolul social sporit al infracțiunii imputate și caracterul acesteia, prin prisma faptului că poate exista o bănuială rezonabilă că bunurile inculpatei asupra căroră părțile vătămate solicită aplicarea măsurilor asiguratorii pot fi tănuite, deteriorate, cheltuite sau distruse, aspect care la fel nu a fost abordat în hotărârea contestată.

În consecință, Colegiul penal conchide că instanța de apel a pronunțat o hotărâre insuficient de motivată, or, rolul unei hotărâri motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparentă a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia

(*Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30*). Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (*cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06*).

Totodată, sub un alt aspect, Colegiul penal notează că în conformitate cu prevederile art. art. 202 alin. (1), 203 Cod de procedură penală, *organul de urmărire penală din oficiu sau instanța de judecată, la cererea părților, poate lua în cursul procesului penal măsuri asigurătorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii.*

Punerea sub sechestru a bunurilor este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri. După punerea sub sechestru a conturilor și a depozitelor bancare sunt încetate orice operațiuni în privința acestora. Punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă sau eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor ori a contravalorii bunurilor prevăzute la art. art. 106 alin. (2) și 106¹ Cod penal.

Aplicarea sechestrului în cadrul procesului penal, presupune asigurarea reparării eventualului prejudiciu cauzat prin infracțiune, o condiție fiind înaintarea de către partea vătămată a acțiunii civile în cadrul procesului penal, acțiune ce este prezentă în respectiva cauză.

Or, la aplicarea măsurii asigurătorii de punere sub sechestru, pe lângă cadrul juridic național, este necesar de avut în vedere și jurisprudența CEDO, care a statuat în cauza *Dogmoch contra Germaniei (hotărârea din 08.09.2006)*, că sechestrul asigurător nu reprezintă o acuzație în materie penală, în sensul art. 6 din Convenție. CEDO a notat că, în cadrul unei investigații penale, sechestrul asigurător vizează în principal garantarea executării unei eventuale creanțe, ce va fi recunoscută în favoarea unor terți lezați prin infracțiunea ce face obiectul judecății ori pentru a se garanta executarea unei eventuale pedepse constând în confiscarea unor bunuri. Totuși, CEDO a constatat că, atât stabilirea unor drepturi de creanțe ale unor terți, cât și confiscarea sunt măsuri ce urmează a fi luate în cadrul unor proceduri separate, ulterioare, astfel încât procedura de instituire a sechestrului nu constituie o judecată asupra unei acuzații în materie penală, în sensul art. 6 CEDO.

La fel, Colegiul penal evidențiază că măsurile asigurătorii au fost definite ca măsuri procesuale cu caracter real, care au efect indisponibilitatea bunurilor mobile și imobile care aparțin învinutului sau inculpatului și părții responsabile civilmente în vederea acoperirii despăgubirilor civile și a executării pedepsei amenzii. Aceste instituții își justifică prezența în cadrul măsurilor procesuale, deoarece până la soluționarea definitivă a cauzelor penale și rămânerea definitivă a hotărârii prin care a fost admisă acțiunea civilă, reparatorie sau prin care s-a pronunțat pedeapsa amenzii, inculpatul sau partea responsabilă civilmente ar putea să înstrăineze bunurile pe care le-au și să devină insolabili. Prin efectul lor, măsurile asigurătorii garantează executarea obligațiilor de ordin patrimonial ce decurg din rezolvarea acțiunii penale și acțiunii civile în procesul penal.

Prin urmare, punerea sub sechestru a bunurilor limitează dreptul de proprietate doar în sensul interdicției de înstrăinare.

Potrivit alin. (3) art. 202 Cod de procedură penală, combinat cu alin. (1) art. 204 Cod de procedură penală, *pot fi puse sub sechestru bunurile bănuțitului, învinuitului, inculpatului, precum și ale părții civilmente responsabile în cazurile prevăzute de lege, indiferent de natura bunurilor și de faptul la cine se află, pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune în suma valorii probabile a pagubei.*

Astfel, Colegiul penal reține că, hotărârea instanței de apel este afectată de eroarea de drept prescrisă în dispoziția art. 444 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, inclusiv să stabilească dacă au fost efectuate careva modificări în Registrul Bunurilor imobile și asupra mijloacelor financiare deținute la conturile bancare (sechestrate prin încheierile Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 01.04.2016 și decizia Curții de Apel Chișinău din 19.04.2016), să dea o apreciere obiectivă tuturor probelor administrate în cauză, și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată.

4. Pentru aceste motive, în baza Legii prevăzute de art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de către avocatul *Gorincioi Mihail*, cu părțile vătămăte și civile, *Curilova Svetlana* și *Iablocichina Galina*.

Se casează integral încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2021, emisă în cauza penală privind acuzarea *Stelei Pahomi*, în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (2), (3), (4), 45, 190 alin. (5), 243 alin. (3), lit. b) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în același complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată integral la 16 decembrie 2021.

Președinte

Cobăneanu Ala

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Pitic Mariana